

Is jeugdzorg onze grootste zorg of toch onze schuldpositie?

Dames en heren,

Vanwaar deze titel?

Steeds meer kinderen in Zwijndrecht krijgen een of andere vorm van jeugdzorg. Momenteel zo'n 1 op de vijf. Dit zijn wat de VVD betreft onacceptabele aantallen. Is een op de vijf jeugdige in Zwijndrecht hulpbehoevend?

Als we dan ook weten dat de solidariteit in de regio zwaar onder druk staat en Zwijndrecht bijvoorbeeld t.o.v. Dordrecht een uitgaven verschil heeft van ruim 3 miljoen op het jeugdzorgdomein. Dan kan de conclusie toch niet anders zijn dat er fundamenteel iets mis gaat in het zorgdomein. Steeds meer kinderen met steeds langere zorg. Als we de professionals mogen geloven is een van de belangrijkste oorzaken dat wie eenmaal in het net van de jeugdzorg gevangen is van de ene behandeling naar de andere verschoven wordt en kinderen maar zelden beter verklaard worden voor ze 18 zijn en geen jeugdzorg meer kunnen krijgen. In 2018 was het aantal verwijzingen ruim 30% meer dan in 2016 en de gemiddelde behandelduur met meer dan 35% opgelopen in die periode en de verklaring voor de enorme kosten toename is ons inziens gevonden.

Is hetgeen ons door een ambtenaar bij verzuchte werd meegedeeld dat wie eenmaal jeugdzorg heeft er zeker voor zijn 18de niet meer uit komt omdat de behandelende partijen zelf mogen indiceren en doorverwijzen waar?

Brengt de huidige vorm van aanbesteding dit met zich mee? Indien iemand een jongere (kind) naar de zorg verwijst komt er geen extern deskundige meer aan te pas en blijft de zorgverlener verantwoordelijk voor de te leveren zorg en eventuele vervolg zorg. Dit verklaart uiteraard niet alles maar wel een hoop. Waarom is bijvoorbeeld Dordrecht een voordeel gemeente en Zwijndrecht een nadeel gemeente? Een mogelijkheid lijkt te zijn dat Dordrecht jongeren na een korte behandelperiode doorverwijst naar regionale zwaardere zorg.

Zwijndrecht schijnt langer in lokale zorg te blijven hangen? College kunt u hier helderheid in verschaffen?

Al met al ontwikkelingen die voor de VVD aanleiding zijn om dit als onacceptabel te kwalificeren en te verwachten dat het college hier op zeer korte termijn helderheid in verschaft en maatregelen voorstelt om aan deze negatieve ontwikkeling een halt toe te roepen.

En als we het voorgaande dan ook nog eens in een financieel perspectief plaatsen. Wat zien we dan? Om hier een antwoord op te kunnen geven neem ik u even mee naar een stuk dat is opgesteld door de Taskforce Sociaal domein (**pagina 1 sheets**). Uit dit stuk wat u kunt vinden onder de Drechtsteden stukken van 1 oktober 2019 (11.3 Financiële positie Drechtstedengemeenten) heb ik even wat relevante gegevens op een sheet gezet. En wat zien we dan?

Een structureel tekort (incl. meicirculaire) van cumulatief 27,2 mln. Wat dus opgevangen zou moeten worden door of bijna 9% te bezuinigen richting 2023 of wat een verdubbeling van de OZB zou moeten betekenen.

Cijfers waarvan we als Raad toch mogen verwachten dat het college alle alarmbellen doet afgaan en ons voor ingrijpende keuzes stelt? Niet van dit alles. We doen wat technische aanpassingen en leggen een claim voor (een deel van het) tekort neer bij het Rijk (zie het voorstel eerste begrotingswijziging). En ja theoretisch levert dit in de periode 2020-2023 een verschil van 18 mln. minder negatief op. Maar daarvan is ruim 3 mln. een claim, 1,4 mln. incidentele dekking en nog eens ruim 7 mln. vooral technische aanpassingen. In het meest gunstige geval dat alle deze maatregelen en claims gewaar worden nog steeds een tekort van bijna 10 mln. Voor de VVD onaanvaardbaar.

En dan het tweede deel van de vraag in de titel: of is toch de schuldpositie onze grootste zorg?

Om het een en ander even helder te hebben.

Ons weerstandsvermogen had in de begroting 2019 nog een vrij constante hoogte van ruim 30 mln. (**Sheet 2**). En kijken we dan een jaar later wat staat er dan in de begroting? Het saldo van 2019 is van ruim 31 mln. teruggelopen naar nog geen 10 mln. en richting 2023 komen we zelfs op – 6 mln. uit. In één begrotingsjaar is het perspectief voor het weerstandvermogen met 37 mln. verslechterd (**sheet 3**)

Sheet 4

Kijken we dan naar onze netto schuldquote dan was deze in 2018: 112%. Dit loopt op naar 172% in 2023. Als u dan weet dat het advies van de VNG 100% is en zij een schuldquote van 130% als zorgelijk aanmerken wat moeten we dan vinden van 172%?

Sheet 5

Kijken we naar onze solvabiliteit dan zien we een vergelijkbare ontwikkeling. In 2018 was onze solvabiliteit nog 20%. In één begrotingsjaar is ook hier het beeld volledig gedraaid en zien we een daling in vier jaar tijd naar net 8% in 2023. Het advies van de VNG:: minimaal 20%. Dan onze structurele exploitatieruimte. In 2018: 1,8%, 2023: - 2,9%, de structurele baten zijn derhalve niet toereikend om de structurele lasten te dekken (pagina 54 van de begroting).

Kijken we dan naar onze belastingcapaciteit 2018 (**sheet 6**): 115%, 2023: 125%, 100% is het landelijk gemiddelde van de woonlasten. De woonlasten in de gemeente Zwijndrecht liggen dus structureel 25% hoger dan het landelijke gemiddelde.

En als laatste om u niet helemaal te laten duizelen van de cijfers de belastingcapaciteit exploitatieruimte (**sheet 7**). Zoals u kunt zien zijn de woonlasten in Zwijndrecht in 2023 25% hoger dan het landelijke gemiddelde.

College wat vindt u van deze cijfers?

Zal ik u de mening van de VVD geven? Onacceptabel een dergelijke ontwikkeling. Wilt u de gemeente Zwijndrecht naar de afgrond brengen? Met welk eufemisme denkt u dit te kunnen verkopen aan de inwoners. Wij in ieder geval op geen enkele wijze. Vanaf 2006 heeft ondergetekende er jaarlijks bij de begrotingsbehandeling op gehamerd dat de schuldpositie omlaag zou moeten. In de loop der jaren met steeds meer steun van collega raadsleden. (**sheet 8**) En dan gaan we van een al niet rooskleurige situatie eind 2018 (162 miljoen aan schulden (vast en vlottende) naar een schuldpositie van ruim 236 miljoen eind 2023).

Totaal een stijging van 74 miljoen aan schulden. En voor degene die het niet willen geloven, het staat zwart op wit op pagina 115 van onze begroting.

En natuurlijk heeft u ons bij de kadernota het beeld voor de komende jaren geschetst met de opmerking dat er geen sluitend perspectief, ook niet na verwerking meicirculaire en het amendement in de Drechtraad te verwachten was (pag. 24 Kadernota), maar op geen enkel moment heeft u ons meegenomen wat deze ontwikkeling voor onze schuldpositie voor de lange termijn zou betekenen.

En ja u mag van ondergetekende verwachten dat die een niet sluitend meerjarenperspectief door kan vertalen naar een oplopende schuldpositie. Maar als we het perspectief van pagina 25 van de kadernota (advies college t.a.v. ontwikkelingen) optellen komt daar een meerjarig tekort uit van ongeveer 12 mln. Dat onze schuldpositie dus zou oplopen met ongeveer dit bedrag hadden wij mogen verwachten, maar zoals eerder gesteld loopt het niet op met 12 mln. maar met 74 mln.

Naast deze twee voor de VVD zeer fundamentele punten baart de ontwikkeling in de regio ons grote zorgen. Zoals al bij het eerste punt aangegeven lijkt de regionale solidariteit steeds verder onder druk te komen staan. Voordeelgemeente proberen zich naar onze mening op oneigenlijke gronden terug te trekken uit samenwerkingsverbanden.

Tel daarbij op de schizofrene houding van enkele wethouders in de discussie rondom bezuinigingen in het sociale domein en de nogal bijzondere reactie daarop van de voorzitter van de Drechtsteden richting de individuele gemeenten en wij zien een steeds verdere afbrokkeling van de regionale samenwerking. Begrijpen de individuele gemeente wat deze beweging in gang kan gaan zetten. Het beroemde H-woord zal dan zeker ook weer de kop op gaan steken.

Deze ontwikkelingen kunnen voor de VVD helaas maar tot een conclusie leiden, wij gaan deze begroting niet steunen. De uitgangspunten van het raadsprogramma onderschrijven wij nog steeds van harte maar u gaat de VVD niet mede verantwoordelijk maken voor de bijna onvermijdelijke toekomstige artikel 12 status van onze gemeente.

De VVD heeft vooralsnog geen moties of amendementenvoorhanden. Wel houden we een motie achter de hand die we kunnen indienen indien de beantwoording van het college ons als onvoldoende overkomt.